

23.04.25

6-А-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

### **Тема: Золотий вік Римської імперії.**

**Мета:** характеризувати процес становлення Римської імперії, проаналізувати діяльність 5 імператорів, розвивати увагу пам'ять, мислення, навички роботи в парах, з історичними та візуальними джерелами, вміння аналізувати та робити висновки, виховувати учнів у дусі патріотизму, національної свідомості та гідності.

#### **Актуалізація опорних знань**

#### **Експрес опитування**

- 1.Хто входив до складу Другого тріумвірату?
- 2.За якого правителя Римська імперія досягла найбільших розмірів?
- 3.Які риси допомогли Октавіану прийти до влади?
- 4.Чому Октавіан не став скасовувати республіканський лад?
- 5.Яке почесне ім'я сенат присвоїв Октавіану?
- 6.Як називається перший період Римської імперії?

## 7. Що створив Октавіан для своєї охорони?



### Вивчення нового матеріалу

Протягом I—II ст. н. е. Римська імперія переживала добу розквіту та найбільшої могутності. Особливо відзначають період правління «п'яти добрих імператорів» (96-180 рр. н. е.): Нерви, Траяна, Адріана, Антоніна Пія, Марка Аврелія.

### Робота з таблицею (запишіть)

Період правління	Імператор	Діяльність, факти з життя
96—98 рр.	<i>Нерва</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➢ Припинення переслідування;</li> <li>➢ наділення землею найбідніших;</li> <li>➢ допомога сиротам та дітям жебраків</li> </ul>
Період правління	Імператор	Діяльність, факти з життя
138—161 рр.	<i>Антоній Пій</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➢ Сенату повернено право управління італійськими землями;</li> <li>➢ подальші завоювання в Британії;</li> <li>➢ відбито напади германських племен</li> </ul>
161—180 рр.	<i>Марк Аврелій</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➢ «Філософ на троні»;</li> <li>➢ війна на Дунаї, півночі Італії, в Єгипті;</li> <li>➢ злагоджене правління імператора та сенату</li> </ul>
180—192 рр.	<i>Коммод</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➢ Марнотратство;</li> <li>➢ участь у гладіаторських боях;</li> <li>➢ збільшення платні воїнам, спустошення скарбниці;</li> <li>➢ виникнення заворушень, початок голоду</li> </ul>

Володіння імперії охоплювали величезні простори в Європі, півночі Африки та Малій Азії. До Рима стікалися всі багатства провінцій. В основі економіки імперії було сільське господарство. Щоправда, у цей час більшість земель входили до складу латифундій — великих приватних земельних володінь. У них виробляли сільськогосподарську продукцію для продажу. Ремісники виготовляли найрізноманітніші вироби: від побутових речей до ювелірних прикрас. Мережа доріг і мостів з'єднувала провінції імперії зі столицею Римом. Ними, а також морськими шляхами транспортували товари.

Головною робочою силою в Римі були раби. Їх була величезна кількість — у I ст. н. е. у Римі було близько 60 млн рабів. Вони були безправними й вважалися власністю господарів. Усе інше населення імперії сплачувало різноманітні податки, які залежали від становища людини в суспільстві. Громадяни Рима мали менший податковий тиск, а провінціали — більший.

Багатство держави дозволяло імператорам споруджувати величні будівлі в Римі, забезпечувати допомогою нужденних, підтримувати розвиток культури і мистецтва.

### Робота з візуальними джерелами

Наступники Октавіана Августа залишили після себе не найкращу пам'ять.  
Діяльність імператорів I ст. н. е. пов'язана з викоріненням залишків демократії та пануванням диктатури:

- народні збори втратили свою роль;
- заборонялися і спалювалися небажані для імператорів книги;
- поширення практики страт, які застосовувалися до відомих сенаторів, письменників, простих людей тощо; у Римі з'явилося багато донощиків;
- панування страху та мовчання;
- правління імператорів спиралося на жорстокість та свавілля.



Нерва



Траян



## Проте в II ст. ситуація в Римі змінюється на краще:

- встановилися нормальні відносини між імператором та сенатом;
- припинилися страти та гоніння; люди із заслання поверталися на батьківщину;
- донощиків було покарано;
- держава досягла найбільших



Марк Аврелій



Антонін Пій

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

## ВИКОНАЙТЕ ЗАВДАННЯ

### 1. Відгадайте загадку.

*Що восьмий взяв у другого, щоб стати таким, як сьомий?*

*(Як відомо, в липні 31 день. Місяць назвали на честь Цезаря. Після Юлія Імператор Октавіан Август теж захотів назвати місяць на свою честь, тому взяв наступний, восьмий місяць. Але в ньому було 30 днів, а не 31, що образало самолюбство Августа. Тоді він вирішив «забрати» один день у лютому і «додати» у восьмий місяць. Відтоді в липні та серпні по 31 дню, а в лютому — 28 (29).)*

### 2. Доведіть або спростуйте твердження.

*Середземне море перетворюється на внутрішнє море імперії.*



Перегляньте відео: <https://youtu.be/5FU239Zy5ow?si=UGSMJNYZ05v3crCg>

### Домашнє завдання:

- Прочитати §48 (1 пункт), опрацювати опорний конспект, занотувати таблицю правління імператорів.
- Повторити тему Військова справа греків.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу  
[nataliarzaeva5@gmail.com](mailto:nataliarzaeva5@gmail.com)

Бажаю успіхів у навчанні!